

Betänkandet Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58)

Jordbruksverket har beretts möjlighet att yttra sig över ovan rubricerat betänkande.

Sammanfattning

Åtgärder behövs för att säkra veterinär service dygnet runt

Vi delar utredningens syn att det krävs åtgärder för att säkra den veterinära servicen på både kort- och lång sikt men bedömer att frågan inte utretts tillräckligt och att utredningens förslag därför inte löser dagens problem.

Veterinärer har en avgörande roll i viktiga samhällsfunktioner

Tillgång till veterinärer i hela landet dygnet runt är enligt Jordbruksverket en förutsättning för en fungerande livsmedelsproduktion, hög livsmedelsäkerhet och att det ska vara möjligt att hålla djur i hela landet. Veterinärerna har också en avgörande roll i arbetet med djur- och folkhälsa som är nära kopplade till varandra. Antibiotikaresistens är idag ett överhängande samhällshot och den veterinära kompetensen är avgörande i arbetet med att minska riskerna och hålla användningen av antibiotika inom djurhållningen på låg nivå.

Veterinärerna utgör alltså en viktig kugge i det breda arbetet med att upprätthålla en god djurhälsa, djurvälstånd och gott smittläge och är därmed också en förutsättning för en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion med förutsättningar för export. Frågan om veterinär beredskap är därför av stor betydelse för vårt samhälle och för vårt civila försvar. En god veterinär beredskap i normalläge ökar också markant möjligheterna att åstadkomma en fungerande veterinär service under samhällskriser.

Svårt att upprätthålla veterinär service i hela landet dygnet runt

I Sverige har vi under flera år haft allt svårare att upprätthålla en veterinär service i hela landet som även inkluderar beredskap under kvällar, nätter och helger. Flera av de distrikt där beredskapen tidigare har upprätthållits av privata aktörer har fått tas över av Distriktsveterinärerna då de privata aktörerna inte längre upprätthållit beredskapen dygnet runt. Distriktsveterinärerna stöttar idag också flera privata

distrikt gällande beredskap vilket med dagens förutsättningar är en ohållbar situation i längden. Till detta kommer att allt fler människor har skaffat djur och det handlar främst om hästar, hundar och andra sällskapsdjur. Detta har bidragit till en kraftigt ökad efterfrågan på veterinär service.

Utredningens förslag på veterinär service löser inte problemen

Utredningens förslag på att lösa problematiken kring den veterinär servicen är att minska denna nattetid. Även om Jordbruksverket bedömer att detta skulle kunna innebära en avlastning för de veterinärer som idag har beredskap, så ser vi inte att detta skulle lösa alla problem och det skulle också innebära negativa konsekvenser för djurskyddet, djurägarna och möjligheten till företagande på landsbygden. Enligt vår bedömning är förslaget inte i linje med den ambitionsnivå som finns inom den svenska djurskyddslagstiftningen och den stödjer inte heller livsmedelsstrategins ambition att stödja och underlätta för företag att producera mer livsmedel. Att avliva djur som hade kunnat få vård och användas vidare innebär också ett ökat svinn och en förlust ur flera hållbarhetsperspektiv. Även samhällsmål för landsbygdsutveckling missgynnas av en försämrad veterinär service.

Samhällets resurser på det veterinära området behöver öka

Jordbruksverket bedömer att det behövs en satsning på veterinära resurser i samhället så att dessa står i proportion till de samhällstjänster som efterfrågas. För att trygga vår livsmedelsförsörjning, vårt smittskydd, vårt djurskydd och möjliggöra en levande landsbygd så behöver det vara attraktivt för statliga och privata veterinärer att arbeta med dessa uppgifter dygnet runt i hela landet.

De privata veterinärerna är den största veterinära resursen i landet och som Jordbruksverket anser behöver användas effektivare i beredskapsarbetet. Vi bedömer därför att det är av största vikt att bättre förutsättningar skapas och att det blir mer attraktivt för privata veterinärer att delta i beredskapsarbetet. Vi anser också att de privata aktörernas roll och ansvar behöver utredas ytterligare utifrån Sveriges höga ambition när det gäller att skydda djur från lidande och de högt ställda kraven vad gäller veterinär service.

Distriktsveterinärerna tar idag ett stort ansvar för den veterinära servicen oavsett tid på dygnet. Distriktsveterinärernas arbetssätt har under de senaste åren utvecklats och anpassats efter samhällsutvecklingen och befintliga resurser. Flera utvecklingsinitiativ pågår för att skapa bättre förutsättningar som gör det mer attraktivt att arbeta med att ge veterinär service dygnet runt. Dessa initiativ behöver dock förstärkas och ytterligare resurser krävs. För att nå målen krävs också ett ökat samarbete mellan privata veterinärer och Distriktsveterinärerna. Jordbruksverkets bedömning är att om Distriktsveterinärerna ska ha möjlighet till en vidareutveckling av organisationen krävs en tydlig resursförstärkning.

För att möta nuvarande och kommande utmaningar och behov av utveckling kommer Jordbruksverket i kommande budgetunderlag att hemställa om en väsentlig ökning av anslaget¹. Enligt vår bedömning behövs ett flexibelt och behovsanpassat anslag med ökad ram för att vi långsiktigt ska kunna hantera de utmaningar som ligger i att kunna bedriva en hållbar verksamhet.

Ett stärkt skydd för yrkestitlar och en ny yrkesgrupp är positivt för en hållbar och långsiktig djursjukvård

Jordbruksverket är positivt till de förslag som innebär ett stärkt skydd för yrkestiteln hovslagare och att yrkestitlar som är skyddade enligt patientsäkerhetslagen endast får användas av den som uppfyller kraven i lagen. Idag används många olika titlar inom djursjukvården och det försvårar för konsumenterna som söker vård att veta till vem de ska vända sig. Att stärka titlarna innebär att denna otydlighet gentemot konsument blir mindre, även om den inte kommer att försvinna helt.

Fler händer inom djursjukvården är nödvändigt

Jordbruksverket är positivt till utredningens förslag att ytterligare öka antalet utbildningsplatser på veterinär- och djursjukskötutbildningen för att få en hållbar och långsiktig djursjukvård. De förslag som presenteras för att få fler veterinärer i arbete, såväl vad gäller de som utbildas i Sverige, som de med utbildning från andra länder är förslag som på lång sikt kan innebära en del av lösningen på den personalbrist som finns inom sektorn. Att erbjuda veterinärer från tredje land en möjlighet att göra ett kunskapsprov anser vi är en snabbare väg att få dem i arbete än de möjligheter som finns idag. Vi bedömer i likhet med utredningen att föreslaget att möjliggöra att journal får föras på engelska kan förenkla för utländsk personal att komma i arbete.

Verksamhetstillsyn ger bättre förutsättningar

Jordbruksverket är positivt till förslaget att verksamhetstillsyn införs inom djurens hälso- och sjukvård. Detta är ett nödvändigt komplement till dagens individtillsyn. Verksamhetstillsyn kommer att ge bättre förutsättningar att kontrollera hur verksamheten sköts och organiseras vilket har en stor betydelse för att säkerställa en god och säker vård.

Positivt med ökad transparens för konsumenterna

Jordbruksverket anser att utredningens förslag att ge Konsumentverket i uppdrag att initiera en branschöverenskommelse med privata vårdgivare inom djurens hälso- och sjukvård och Distriktsveterinärerna är positivt. Detta för att på ett tydligt sätt öka konsumenternas möjlighet att jämföra priser.

¹ Skrivelse daterad till den 15 december 2022, dnr 5.7.17-19780/2022

Utredningens förslag kräver ökat anslag till Jordbruksverket

I de förslag som presenteras i kapitel 5–8 lägger utredningen nya arbetsuppgifter och uppbyggnad av ett nytt IT system m.m. på Jordbruksverket. Detta kräver att Jordbruksverket tillförs ytterligare resurser för Jordbruksverkets verksamhet.

Synpunkter kapitelvis

Kapitel 5 Det statliga åtagandet för veterinär service och smittskyddsberedskap

Utredningen lägger i kapitel 5 fram sex olika modeller som utgår från dagens situation där uppdraget kring den veterinära servicen har stora utmaningar. Vårt att nämnas är dock att ökade utbildningsinsatser på Sveriges lantbruksuniversitet pågår och fler är planerade. Med fler utbildningsplatser och med vissa anpassningar i behörighetsregleringen bedömer vi att fler veterinärer kommer att kunna bidra i det veterinära arbetet på sikt. Detta har inte utredningen tagit med i sina förslag.

När det gäller de modeller som utredningen har tagit fram så bedömer Jordbruksverket att frågan inte utretts tillräckligt brett och att utredningens förslag därför inte löser dagens problem. Vi delar dock utredningens syn att det krävs åtgärder för att säkra den veterinära servicen och nedan beskriver vi möjligheter, svårigheter och konsekvenser av utredningens förslag.

De veterinära resurserna behöver öka och stå i proportion till samhällstjänsterna

Tillgång till veterinärer i hela landet dygnet runt är enligt Jordbruksverket en förutsättning för en fungerande livsmedelsproduktion, ett gott djurskydd, en god djur- och folkhälsa och ett starkt civilförsvaret. Istället för att montera ner veterinär service nattetid bedömer Jordbruksverket att det behövs en satsning på veterinära resurser i samhället så att dessa står i proportion till de samhällstjänster som efterfrågas. För att trygga vår livsmedelsförsörjning, vårt smittskydd, vårt djurskydd och möjliggöra en levande landsbygd så behöver det vara attraktivt för statliga och privata veterinärer att arbeta med dessa uppgifter dygnet runt i hela landet.

Enligt utredningen ska Jordbruksverket fortsatt ansvara för smittskyddet och säkerställa tillgången till veterinärer vid utbrott av smittsamma djursjukdomar. För att göra detta föreslås en organisation som i grunden består av statligt anställda veterinärer och dessa ska enligt förslaget även säkerställa att alla djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård oavsett tid på dygnet, om det finns djurskyddsskäl. En sådan organisation som utredningen hänvisar till finns idag i form av Distriktsveterinärerna. Distriktsveterinärerna finns etablerade i de flesta delar av landet och är den organisation som framförallt deltar i arbetet vid utbrott av smittsamma djursjukdomar samtidigt som de säkerställer den veterinära

servicen i de flesta delarna av Sverige. Vi anser inte att utredningen tillräckligt har undersökt samhällsnyttan samt möjligheterna att förstärka och utveckla Distriktsveterinärernas organisation så att den ges förutsättningar att göra det attraktivt att arbeta med veterinär beredskap och vård under alla dygnets timmar. Sådana faktorer handlar om villkoren för veterinärernas arbete, exempelvis rimlig ersättning för arbete, stöd och hjälp av kollegor, möjligheter till utveckling, återhämtning och möjlighet att kombinera arbete och fritid. Idag görs många insatser inom Distriktsveterinärerna på dessa områden men för att lyckas krävs ytterligare finansiering. Vi bedömer att detta är faktorer som ökar attraktiviteten och att den aspekten behöver utredas närmare.

Tillsammans med en förstärkning och utveckling av Distriktsveterinärerna ser Jordbruksverket att det behövs ett ökat samarbete med de privata veterinärerna. De privata veterinärerna är den största veterinära resursen i landet och som Jordbruksverket anser behöver användas effektivare i beredskapsarbetet. Tillväxten och marknaden inom djursjukvården kommer att fortsätta att öka och utvecklas och det innebär sannolikt att sällskapsdjursektorn fortsätter att locka till sig en stor andel av tillflödet av veterinärer, både för arbete på kliniker men även inom digitala rådgivningstjänster där allt fler veterinärer arbetar idag. Vi bedömer därför att det är av största vikt att bättre förutsättningar skapas och att det blir mer attraktivt för dem att delta i beredskapsarbete. Vi anser också att de privata veterinärernas roll och ansvar behöver utredas ytterligare utifrån Sveriges höga ambition när det gäller att skydda djur från lidande och de högt ställda kraven vad gäller veterinär service. Inom lantbrukssektorn finns det exempelvis aktörer som arbetar med förebyggande arbete men som inte upprätthåller beredskap och även dessa veterinärer kan ha en roll i att säkerställa den veterinära beredskapen. Modellen att erbjuda veterinärt beredskapsbidrag skulle kunna vara en lösning för att göra arbetet på kvällar, nätter och helger mer attraktivt och lönsamt för privata veterinärer. Även detta förslag bedömer vi är viktigt att utreda närmare i kombination med att förstärka och utveckla den organisation som vi idag har.

Djurens hälso- och sjukvård en viktig del i det civila försvaret

För närvarande pågår en uppbyggnad av den civila beredskapen inom alla delar av samhället, inklusive djurens hälso- och sjukvård. Behoven och styrningen kommer sannolikt se annorlunda ut under höjd beredskap, men att ha en fungerande struktur i normalläge ökar markant möjligheterna att åstadkomma en fungerande veterinär service även under olika samhällskriser. Hur staten konkret kommer att uppfylla sitt ansvar för den veterinära servicen i framtiden har stor betydelse även för beredskapsplaneringen. Det är därför viktigt även ur denna aspekt att Jordbruksverket inklusive Distriktsveterinärerna ges förutsättningar att långsiktigt lösa sina uppdrag.

Minskad veterinär service har flera negativa konsekvenser

I utredningens förslag ska Jordbruksverket fortsatt säkerställa att alla djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård oavsett tid på dygnet, om det finns djurskyddsskäl. Det som skiljer detta förslag från dagens situation är att utredningen föreslår att Jordbruksverket ska bedöma och besluta om i vilka områden det ska anses vara tillfredsställande veterinär service att det inte finns veterinärvård att tillgå nattetid. Vi ser positivt på att utredningen här försökt hitta lösningar som bidrar till att använda de veterinära resurserna på bästa sätt. Jordbruksverket ser dock ett antal svårigheter och negativa konsekvenser med detta förslag:

1. **Statens ansvar och djurskyddslagstiftningen hänger samman.** Staten har under lång tid tagit ansvar för att se till att det finns veterinärer dygnet runt i hela landet och på det sättet möjliggjort det djurskydd som vi har idag. Att djur inte ska lida utan ges vård vid skada och sjukdom är grundläggande i djurskyddslagstiftningen och djurägarens skyldighet att ge vård är utformad utifrån att det finns veterinär hjälp att få. Om statens ansvar gällande veterinärvård ska ändras behöver också djurskyddslagstiftningen ändras.

Ett alternativ är då att sänka djurskyddsambitionerna och inte kräva att djurägaren alltid måste ge ett djur som behöver det vård. Ett annat alternativ är att skärpa kraven på djurägaren så att denna själv måste säkra att djur får nödvändig veterinär vård genom avtal med veterinär. Det förstnämnda alternativet, att sänka ambitionsnivån gällande djurskydd, bedömer Jordbruksverket inte är i linje med den svenska djurskyddslagen eller den utveckling som vi ser inom EU där djurskyddet nu höjs. Vilka konsekvenser förslaget får för djuren i form av ökat lidande har utredningen inte utrett men syftet med djurskyddslagen är att skydda alla djur från den typ av allvarligt lidande som här kan bli fallet. Det andra alternativet är möjligt i teorin men vi bedömer att det praktiskt skulle vara svårt att genomföra med bibehållet djurskydd och utan att lägga en stor ekonomisk börda på djurägarna.

Lösamheten är redan i utgångsläget ofta sämre i områden med glesa strukturer och detta skulle drabba vissa produktionsgrenar i större utsträckning än andra, t.ex. får-och dikoproduktion. Dessa företag är viktiga ur såväl ett miljöperspektiv som ur ett livsmedelsförsörjnings-, och landsbygdsperspektiv. Jordbruksverket anser inte att dessa alternativ är godtagbara.

2. **Jordbruksverket kan inte fatta beslut att veterinär service inte behövs i vissa områden.** Djurskyddslagen gäller idag på individnivå och alla djurägare är skyldiga att ge djuren vård utifrån djurens behov eller se till att djuren avlivas på ett godkänt sätt. Eftersom alla djur kan bli sjuka eller skadade kan Jordbruksverket inte idag fatta beslut om att i vissa områden behövs ingen veterinär service, då kan djurägare inte uppfylla sina skyldigheter. Ska sådana beslut fattas behöver djurskyddslagen ändras så att djurägare inte alltid behöver ge sina djur vård och riktlinjer tas fram kring hur sådana avvägningar mellan

behovet av vård och möjlighet att ge djuren vård ska göras. Detta medför stora risker för djurskyddet och skulle kräva omfattande analyser för att tydliggöra vilka konsekvenser sådana beslut skulle få i olika områden. Eftersom varje fall är unikt anser vi att ett centraliserat beslutsfattande är olämpligt.

Att avliva djur istället för att ge vård har negativa hållbarhetskonskvenser. Att avliva djur är ett sätt att avsluta djurs lidande men att använda den lösningen när det egentligen inte är önskat av djurägaren ser vi flera problem med. För att bibehålla ett gott djurskydd krävs att avlivningen sker utan fördröjning och med rätt metod och idag har de flesta djurägare inte kompetens att avgöra eller genomföra detta. Om djurägaren inte heller vill avliva sitt djur på grund av djurets emotionella eller ekonomiska värde finns det också stor risk för att djurägaren kommer vänta vilket gör att djurets lidande kommer att fortgå.

Hästar och lantbruksdjur har också ett betydande ekonomiskt värde som går till spillo om de måste avlivas. Jordbrukare måste i sin ekonomiska kalkyl för verksamheten lägga in en högre risk vilket leder till en högre kostnad och försämrad lönsamhet. Förslaget kan leda till att lantbruksföretag eller exempelvis hästföretag som lever på turism och upplevelser får svårt att starta eller bedriva verksamhet i områden som annars är lämpliga för denna typ verksamhet. På detta sätt ser Jordbruksverket inte att utredningens förslag stödjer livsmedelsstrategins ambition att underlätta för företag att producera mer livsmedel. Att avliva djur som hade kunnat få vård och användas vidare i avel eller kunna slaktas senare innebär också ett ökat svinn och förlust ur ett hållbarhetsperspektiv. Även samhällsmål för landsbygdsutveckling kommer att missgynnas av en försämrad veterinärservice.

- 3. Det finns praktiska problem med den avlivningsservice som föreslås.** Utredningen föreslår att en organisation för avlivningsservice för snabb och säker avlivning bör införas i områden där det inte finns veterinärer. Ska det omsättas i praktiken behöver man undersöka om det finns aktörer som är villiga att åta sig detta och hur de ska vara organiserade för att finnas tillgängliga för alla som behöver dem nattetid. Man bör ha i åtanke att i de områden som detta skulle vara aktuellt för så är det glest mellan djurhållarna och långa avstånd. Även det stöd som Distriktsveterinärerna föreslås bistå med i form av beredskapstelefon behöver utredas närmre.

Ska man ändå gå vidare med förslaget att djur ska avlivas istället för att ges vård bedömer Jordbruksverket att det kan behöva införas krav på att alla djurägare ska ha kompetens och utrustning för att själva avliva sina djur. Ska det införas bör det utredas om alla djurägare skulle kunna genomföra det på ett djurskyddsmässigt acceptabelt sätt.
- 4. Om förslaget ska genomföras behövs ett pilotprojekt där djurskyddet säkras.** Om förslaget ändå ska genomföras behövs ett pilotprojekt för att testa den föreslagna modellen för att få fram mer information. Jordbruksverket

bedömer dock att genomförandet av ett sådant projekt är förknippat med en rad svårigheter som behöver redas ut innan det påbörjas. Ett exempel på svårigheterna är hur djurskyddet och djurägarnas trygghet ska kunna garanteras under ett sådant projekt. Om pilotprojektet ska involvera studier av hur det påverkar djur och djurskyddet kommer studien vara ett djurförsök som behöver godkännande av en djurförsöksetisk nämnd. En annan aspekt är att planering, genomförande och utvärdering av en pilotstudie av den här digniteten kommer medföra signifikanta kostnader för Jordbruksverket.

- 5. Övriga kommentarer kring modell 5.** Om förslaget genomförs så föreslås att djurägare ska beredas möjlighet att kontakta en veterinär även när mottagningarna inte har öppet. Det föreslås att Distriktsveterinärerna ska erbjuda en beredskapstelefon under kvällar, nätter och helger. Att bistå med denna tjänst kommer innebära en kostnad som kommer innebära att anslaget för veterinär service behöver öka markant. Jordbruksverket är positivt till förslaget att det ska ges möjlighet för privata veterinärer som upprätthåller beredskap att anmäla sig till denna tjänst. I förslaget anges också att det ska ges möjlighet att tillåta ytterligare behandlingar inom ramen för villkorad läkemedelsanvändning. Detta behöver dock utredas närmare för att kunna genomföras och detta bedömer vi skulle medföra ökade kostnader för Jordbruksverket som uppskattningsvis landar på 800 000 kronor dvs. en halv årsperson. I förslaget anges även att Jordbruksverket bör utarbeta en beräkningsmodell för ersättning av statligt stöd för veterinär service. Vi anser att det inte är tydligt hur det är tänkt att detta ska göras.

Kapitel 6 Behörighetsreglering inom djurens hälso- och sjukvård

Ett stärkt skydd för yrkestitlar är positivt

Jordbruksverket tillstyrker förslaget att yrkestiteln hovslagare endast ska få användas inom djurens hälso- och sjukvård av den som är godkänd hovslagare och därmed står under tillsyn. Det är dock inte säkert att alla icke godkända hovslagare vill bli godkända vilket utredningen inte har undersökt närmre och vilka konsekvenserna skulle bli av det. I utredningen saknas alternativet att godkända hovslagare ska ha ensamrätt till yrket, det vill säga att endast de får sko och verka andras hästar.

Jordbruksverket tillstyrker även förslaget att yrkestitlar som är skyddade enligt patientsäkerhetslagen endast får användas av den som uppfyller kraven i lagen. Det förekommer idag många olika titlar inom djurens hälso- och sjukvård vilket försvårar för konsumenterna när de söker vård för sina djur. Förslaget innebär att denna otydlighet blir mindre, även om det inte kommer försvinna helt.

En ny yrkesgrupp inom djursjukvården skapar en mer långsiktig och hållbar lösning

Jordbruksverket har fler undantag i nuvarande föreskrifter som rör just djurvårdare och vad de får göra inom djursjukvården. Det senaste undantaget från behandlingsförbudet som infördes 2017 och som är tidsbegränsat infördes just för att lösa den akuta bristen på personal inom djursjukvården. Situationen har inte förbättrats och därför tillstyrker Jordbruksverket förslaget att införa en ny yrkesgrupp, det vill säga Godkänd djurvårdare. Att denna yrkesgrupp liksom annan djurhälsopersonal står under tillsyn är en förutsättning för en trygg och säker vård. Jordbruksverkets syn, i likhet med utredningen, är att denna yrkesgrupp inte bör få initiera och övervaka narkos utan att denna arbetsuppgift åläggs enbart veterinärer och djursjukskötare utifrån den kunskapsnivå som denna kategori djurhälsopersonal har. Titeln Godkänd djurvårdare kan dock innebära en otydlighet gentemot kund på motsvarande sätt som det är idag för hovslagare. Vi bedömer att det behöver utredas vidare vem som ska få godkännande som djurvårdare, både vilken utbildning som ska krävas och vilka övergångsregler som ska finnas.

Jordbruksverket vill dock framhålla att Distriktsveterinärernas ledning utifrån sitt perspektiv anser att dagens brist på djurhälsopersonal och patientsäkerheten motiverar att denna behörighetsnivå ges möjlighet att hantera narkos. Att låta bli att hantera denna fråga nu kommer att ha stora negativa konsekvenser för både djurvälstånd och arbetsmiljö enligt Distriktsveterinärerna.

Om denna yrkesgrupp under en övergångsperiod skulle få legitimation, så som utredningen föreslår, anser Jordbruksverket att de ska få det efter en specialanpassad utbildning anordnad av SLU och som avslutas med examination, det vill säga inte enbart efter en examination.

I utredningen finns ingen kostnad uppskattad för det arbete som Jordbruksverket föreslås göra i och med införandet av en ny yrkesgrupp och vi bedömer att detta arbete inte går att utföra inom ramen för befintligt anslag utan att resurser måste tillföras. Arbetet kommer att landa på uppskattningsvis en halv årsperson, det vill säga cirka 800 000 kronor för det förberedande arbetet och för den initialt ökade handläggningen.

Jordbruksverket vill också påpeka att den enkätundersökning som det refereras till på sidan 258 inte är helt korrekt. Det står nämligen att Jordbruksverkets enkät har besvarats av 3 493 personer. Det var totalt 48 företag som bedriver verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård samt 7 organisationer (arbetsgivarorganisationer, fackliga organisationer och utbildningsföretag) som svarade på enkäten. Siffran 3 493 anger antalet tjänster hos de företag som svarade på enkäten.

Kapitel 7 Resursbehovet inom djurens hälso- och sjukvård

Fler utbildningsplatser måste till för att komma till rätta med den brist som finns idag

Jordbruksverket ser positivt på förslagen om att öka antalet utbildningsplatser på både veterinär- och djursjukskötartutbildningen och vill särskilt betona att införandet av kunskapsprov för sökande veterinärer med utländsk utbildning kan bli ett bra komplement för att snabbt få fler veterinärer i arbete. Vi vill dock påpeka att fler utbildningsplatser inte löser alla problem, utan arbetsmiljön och andra relevanta frågor som avgör om veterinärer stannar kvar i arbetet behöver utredas närmare. Det är också viktigt att utbildningen anpassas efter marknadens behov. Att redan tidigt i utbildningen arbeta målinriktat och långsiktigt med att förmedla vikten av det veterinära yrket kopplat till lantbrukets djur och dess betydelse för smittskyddet, djurskyddet och livsmedelsförsörjningen är av största vikt för att kunna upprätthålla den höga ambitionen Sverige har inom dessa områden.

Under vilka förutsättningar journal ska kunna föras på engelska bör utredas närmre

Jordbruksverket är positiv till utredningens förslag att journal som huvudregel ska föras på svenska, men att det ska finnas möjlighet att föra journal på engelska. På grund av utvecklingen med att allt fler veterinärer kommer till Sverige för att arbeta så har denna fråga aktualiserats mer och mer. Det behövs därför utredas närmre under vilka förutsättningar detta skulle kunna fungera utifrån både ett kund- och patientsäkerhetsperspektiv.

Utökade möjligheter för veterinärlegitimation i Sverige

Jordbruksverket tillstyrker förslaget att kunskapsprov införs för veterinärer från tredje land för att ge dessa ytterligare en möjlighet att få legitimation och att SLU ansvarar för provets utformning och examination. Samtidigt anser vi inte att det är tydligt i utredningens förslag hur den nuvarande TUVET- utbildningen och kunskapsprovet för veterinärer från tredjeland ska hänga ihop och hur det ska fungera rent praktiskt. Detta bör utredas närmare för att få en process som hänger ihop och som tar tillvara de veterinärer som kommer att bli aktuella för antingen kunskapsprov eller TUVET-utbildning. De veterinärer från tredjeland som ansöker om legitimation saknar idag olika delar i sin utbildning för att kunna få legitimation direkt eller anpassningsperiod. Det är stor skillnad på om de saknar flera delar eller enbart någon del i sin utbildning. Därför är det viktigt att kunskapsproven beaktar olikheterna.

I förslaget att införa kunskapsprov föreslås att Jordbruksverket ska fastställa hur ansökningsprocessen ska utformas, ta fram kurser i svenska författningar, ta fram kunskapsprov och ta fram nya föreskrifter m.m. Detta är ett omfattande arbete som inte ryms inom befintligt anslag. För detta arbete uppskattas kostnaden till cirka en

halv årsperson, (det vill säga 800 000 kronor) samt 500 000 kronor för kostnader för att ta fram kurser i ett användarvänligt format. Det är oklart i förslaget vem som ska bekosta kunskapsprovet. Om det är den sökande som ska stå för denna kostnad vill vi dock påpeka att det finns en stor risk för att antalet sökande minskar och då kommer även denna möjlighet vara begränsande för att få ut fler veterinärer i arbete.

En ytterligare synpunkt är att Jordbruksverket anser att även Läkemedelsverket ska vara samrådspart på samma sätt som Livsmedelsverket är idag när det gäller framtagandet av kurser och svenska författningar.

Vad gäller möjligheten att ge särskilt tillstånd för tredjelands veterinärer så anger utredningen att Jordbruksverket bör överväga om kraven i föreskrifter för särskilt tillstånd är för högt ställda. Vi vill dock påpeka att det behöver utredas vidare vilka möjligheter som finns med hänsyn till bland annat yrkeskvalifikationsdirektivet och likabehandlingsprincipen.

De möjligheter för tredjelands veterinärer att få legitimation idag som beskrivs i avsnitt 7.10.5 är något missvisande eftersom de möjligheter som presenteras framställs som ett krav men de är ett allmänt råd.

Jordbruksverket vill också förtydliga att de siffror som anges på sidan 295 gällande att Jordbruksverket utfärdar 300 särskilda tillstånd per år inte är korrekta. Denna uppgift omfattar samtliga särskilda tillstånd och inte enbart för tredjelands veterinärer. Antalet särskilda tillstånd för tredjelands veterinärer som vi utfärdar uppgår till cirka tre per år.

Kapitel 8 Tillsyn inom djurens hälso- och sjukvård

Jordbruksverket tillstyrker förslaget att verksamhetstillsyn införs inom djurens hälso- och sjukvård. Detta är ett nödvändigt komplement till individtillsynen. Verksamhetstillsyn kommer att ge bättre förutsättningar att kontrollera hur verksamheten sköts och organiseras vilket har en stor betydelse för möjligheten att säkerställa en god och säker vård.

Utifrån det ansvar som Jordbruksverket föreslås ha i införandet av verksamhetstillsyn vill vi poängtera att uppbygganden av ett nytt IT-system kommer att innebära betydligt högre kostnader än vad som anges i utredningen, uppskattningsvis 3,5 - 4 miljoner kronor. För att uppskatta kostnaden för att ta fram ett sådant system har vi utgått från ett register som nyligen tagits fram på Jordbruksverket, Jordbruksverkets centrala vattenbruksregister (CVR). Förberedelsearbetet och införandet av CVR har kostat cirka 3,5 miljoner kronor och dessutom tillkommer löpande förvaltningskostnader på cirka 100 000 kronor per år. Kattregistret (TASS) som tagits fram av Jordbruksverket under 2022 har

uppskattningsvis kostat cirka 4 miljoner kronor att ta fram och därtill kommer förvaltningskostnader för systemet att tillkomma varje år.

Kapitel 9 Konsumenters möjligheter att jämföra kostnader

Jordbruksverket anser att det är ett bra förslag att Konsumentverket ges i uppdrag att initiera en branschöverenskommelse med privata vårdgivare inom djurens hälso- och sjukvård och Distriktsveterinärerna. Att öka transparensen och möjliggöra för konsumenter att jämföra priser är ett bra stöd eftersom det finns så många aktörer på marknaden som erbjuder dessa tjänster.

I detta ärende har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Anna Wretling Clarin har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Jan Cedervärn, Annett Kjellberg, Helena Elofsson, Hillevi Lindström, Lena Hellqvist Björnerot och Anders Swanberg deltagit.

Christina Nordin

Anna Wretling Clarin

Detta yttrande har signerats digitalt och saknar därför underskrifter.